

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Αριθμός απόφασης 20 /2012

ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Αποτελούμενο από τους Δικαστές: Δήμητρα Κεχαγιά, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Ιωάννη Γούλα, Λαμπρινή Τάλαρου, Εισηγήτρια, Πρωτοδίκες και τη Γραμματέα Σταμούλα Βρεττού.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 23 Σεπτεμβρίου 2011 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Τον εναγόντων-υπέρ ων η πρόσθετη παρέμβαση: 1) Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδας και Ιθάκης (ΝΠΔΔ), νομίμως εκπροσωπούμενης από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη αυτής και 2) Του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδας και Ιθάκης Θεοφίλου (κατά κόσμον Κωνσταντίνου) Μανωλάτου, κατοίκου Λευκάδας, οι οποίοι παραστάθηκαν δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους Όλμπου Παρασκευά και Διονυσίου Φιλιππόπουλου (ΔΣ Αθηνών).

Του εναγομένου-καθ' ου η πρόσθετη παρέμβαση: Σπυρίδωνα Τσαρλαμπά του Μάρκου, κατοίκου Λευκάδας, ο οποίος παραστάθηκε μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων του Ελένης Ράπτη, Παυλίνας Γεωργακοπούλου (ΔΣ Αθηνών) και Νικολάου Παπάκου (ΔΣ Πατρών).

Τον προσθέτως παρεμβαπόντων: 1) Σωματίου (ΝΠΙΔ) με την επωνυμία «Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λευκάδας "ΟΙ ΑΓΙΟΜΑΥΡΙΤΕΣ"», που εδρεύει στη Λευκάδα και εκπροσωπείται νόμιμα, 2) Θωμά Στραγαλινού του Δ., 3) Σπυρίδωνος Κοκκόλη του Ανδρέα, 4) Ευάγγελου Γιαννουλάτου του Δημητρίου, 5) Βασιλείου Φέτση του Νικολάου, 6) Σπυρίδωνος Αργύρη του Αγγέλου, κατοίκων Λευκάδας, 7) Παναγιώτη Δρακάτου του Νικολάου, κατοίκου Πατρών, 8) Θωμά Κατωπόδη, κατοίκου Αλιβερίου Ευβοίας, 9) Καλλιόπης Σαλέα, κατοίκου Χαλανδρίου Αττικής, 10) Χαράς Παπαδάτου του Ιωάννου, κατοίκου Πατρών και 11) Ξενοφάντος Κουκουλιώτη, κατοίκου Λευκάδας, εκ των οποίων ο

μεν πέμπτος παραστάθηκε μετά, οι δε λοιποί δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους Ζωής Προδρομίτη και Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου (ΔΣ Θεσσαλονίκης).

Οι ενάγοντες απηύθυναν στο Δικαστήριο αυτό την από 6.5.2010 αγωγή τους, η οποία κατατέθηκε με αύξ. αριθμό 35/13.5.2010, ορίσθηκε δε δικάσιμος για την συζήτησή της η 11^η.3.2011 και μετ' αναβολή η αναφερόμενη στην αρχή.

Οι προσθέτως παρεμβαίνοντες απηύθυναν στο Δικαστήριο αυτό την από 4.4.2011 πρόσθετη παρέμβασή τους, η οποία κατατέθηκε με αύξ. αριθμό 32/7.4.2011, ορίσθηκε δε δικάσιμος για την συζήτησή της η αναφερόμενη στην αρχή.

Κατά την αναφερόμενη στην αρχή συνεδρίαση οι υποθέσεις εκφωνήθηκαν στη σειρά τους από το οικείο πινάκιο, συζητήθηκαν προφορικά και συνεκδικασθήκαν.

Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων αναφέρθηκαν στις έγγραφες προτάσεις τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται σ' αυτές.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

(1) Κατά το άρθρο 94§§1,2 του Συντάγματος «στο Συμβούλιο της Επικρατείας και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια υπάγονται οι διοικητικές διαφορές, όπως ο νόμος ορίζει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (§1). «Στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται οι ιδιωτικές διαφορές, καθώς και υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, όπως νόμος ορίζει» (§2). Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 95§1 του Συντάγματος, προκύπτει ότι διοικητικές διαφορές ουσίας είναι διαφορές που πηγάζουν από διοικητικές συμβάσεις ή από ενέργειες διοικητικών οργάνων, οι οποίες δεν συνιστούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις και εφόσον ο νόμος, στην περίπτωση αυτή, οργανώνει κατά τέτοιο τρόπο τη δικαστική προστασία του πολίτη, ώστε το αίτημα του ενώπιον του δικαστηρίου να είναι η κατανήφηση σε παροχή ή αναγνώριση δικαιώματος ή έννομης σχέσης που αναφέρονται στο δημόσιο δίκαιο (ΑΕΔ 1/1991, 2/1993). Από δε τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Κ.Πολ.Δ προκύπτει ότι τα πολιτικά Δικαστήρια, όταν κρίνουν ιδιωτικές διαφορές που υπάγονται σ' αυτά, μπορούν να εξετάσουν παρεπιμπτόντως το κύρος και τη νομιμότητα των πράξεων των οργάνων της διοίκησης ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, εφόσον τούτο δεν έχει αποκλειστεί από το νόμο και δεν έχει εκδοθεί περί του κύρους αυτών απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας, η οποία και δεσμεύει τα πολιτικά δικαστήρια. Η τωιαύτη έρευνα των πολιτικών δικαστηρίων περιορίζεται στο αν τα ως άνω όργανα

ενήργησαν κατά τους διαγραφόμενους από το νόμο όρους και τύπους μέσα στα πλαίσια της εξουσίας τους, χωρίς να μπορούν να ελέγξουν και την ουσιαστική κρίση αυτών ως προς την ύπαρξη ή μη των πραγματικών προϋποθέσεων (ΟΛΑΠ 447/1984, ΑΠ 647/2011 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

(II) Από τη διάταξη του άρθρου 68 ΚΠολΔ, το οποίο ορίζει ότι «δικαστική προστασία έχει δικαίωμα να ζητήσει όποιος έχει άμεσο έννομο συμφέρον», συνάγεται ότι ένδικη προστασία παρέχεται υπέρ ή κατ' εκείνων μόνον των προσώπων, τα οποία κατά τους ισχυρισμούς του ενάγοντος αποτελούν τα υποκείμενα της επίδικης έννομης σχέσης ή μετέχουν κατά το ουσιαστικό δικαίο στη διαχείριση αυτής της σχέσης και αν το δικόγραφο της αγωγής είναι ελλιπές ως προς τα στοιχεία της ενεργητικής ή παθητικής νομιμοποίησης και δεν συμπληρωθούν παραδεκτώς οι ελλείψεις (βλ. άρθρα 224, 227 ΚΠολΔ), τότε απορρίπτεται η αγωγή ως απαράδεκτη λόγω αοριστίας του δικογράφου της (ΑΠ 339/2010 ΧρΙΔ 2011. 206). Συγκεκριμένα, από τις διατάξεις των άρθρων 68, 70, 216§1, 324επ. ΚΠολΔ, προκύπτει ότι την αρνητική αναγνωριστική αγωγή νομιμοποιείται να εγείρει εκείνος που έχει άμεσο έννομο συμφέρον για να αναγνωρισθεί η ανυπαρξία κάποιας έννομης σχέσης και ότι για την πληρότητα του δικογράφου της αρκεί μόνη η με αυτήν (αγωγή) αντιτασόμενη από τον ενάγοντα, κατά του προβαλλόμενου από τον εναγόμενο δικαιώματος, γενική άρνηση των πραγματικών περιστατικών που το στηρίζουν. Και έννομη μεν σχέση είναι η βιοτική σχέση προσώπου που αναφέρεται σε άλλο πρόσωπο ή υλικό αγαθό και ρυθμίζεται από το εξ αντικειμένου δίκαιο, έννομο δε συμφέρον υπάρχει όταν η ζητούμενη διάγνωση είναι το κατάλληλο μέσο άρσης της υφιστάμενης, και από την καύχηση ακόμα για την ύπαρξη δικαιώματος που δεν υπάρχει, αβεβαιότητας στις σχέσεις των διαδίκων και αποτροπή του προκαλούμενου στα συμφέροντα του ενάγοντος κινδύνου από αυτήν. Άμεσο τέλος είναι το έννομο συμφέρον, όταν η ανάγκη παροχής της έννομης προστασίας είναι ενεστώσα, υφίσταται δηλαδή κατά την έναρξη της δίκης και θεωρείται ότι γεννιέται τούτο ευθύς ως προσβληθεί ή αμφισβητηθεί το δικαίωμα ή η έννομη σχέση κ.λπ., γιατί από τότε η αναγκαιότητα της προστασίας ανακύπτει και είναι άμεση (ΑΠ 1551/2010 ΧρΙΔ 2011. 519).

(III) Σύμφωνα με τους εκκλησιαστικούς κανόνες υπ' αριθμ. 24 της Οικουμενικής Συνόδου Χαλκηδόνας και 49 της Πενθέκτης («εν Τρούλω») Οικουμενικής Συνόδου, το Σύνταγμα Βαλσαμόνης (Β. 651) και τα πρακτικά του Πατριαρχείου (Α 221 και 224), οι παραχωρούντες οικόπεδο για την ανέγερση ναού ή οι ανεγείροντες ή επιδιορθώντες

ετοιμόρροπο ή ερειπωμένο ναό και εν συνεχεία παρέχοντες τα μέσα για την συντήρησή του αποκτούσαν δικαίωμα κτήτορας, το οποίο απονεμόταν σ' αυτούς μόνο από τον οικείο επίσκοπο με πράξη η οποία συντασσόταν μεταξύ αυτού και του κτήτορας (η οποία ονομαζόταν τυπικό) μετά την δια πρωτόκollου παράδοση της προοριζόμενης για το ναό περιουσίας εκ μέρους του κτήτορας, η οποία έκτοτε περιερχόταν στη νομική κυριότητα του ναού και καθίστατο ανεκποιήτη και αναφαίρετη. Έτσι, το κτητορικό δικαίωμα περιορίζεται σε δικαίωμα διοικήσεως και διαχειρίσεως του ναού από τον ανοικοδομήσαντα ή επισκευάσαντα αυτόν κτήτορα, το οποίο παρέχει σ' αυτόν κάποια τιμητικά προνόμια (όπως τα της αναγραφής του ονόματος του Ιδρυτή (κτήτορας) στην εκκλησία, της παραχωρήσεως ιδιαίτερης σε αυτή θέσεως κλπ) και συνεπάγεται ορισμένα καθήκοντα (όπως τη μέριμνα για την συντήρηση και βελτίωση της εκκλησίας, τέλεση των ακολουθιών, επιχορήγηση κληρικού κλπ). Τα δικαιώματα και τα προνόμια αυτά αναγράφονταν στην κτητορική πράξη (τυπικό), την οποία συνέτασσε ο κτήτορας, συναινούντος και αποδεχομένου του επισκόπου, ο οποίος είχε την εποπτεία του ναού και είχε τη δυνατότητα να ανακαλέσει το κτητορικό δικαίωμα, οσάκις ο κτήτορας δεν λογοδοτούσε κανονικώς ή δεν εκπλήρωνε τις υποχρεώσεις του. Από τις διατάξεις αυτές σαφώς προκύπτει ότι τα παρεχόμενα στους κτήτορας δικαιώματα φέρουν χαρακτήρα ηθικό και ουδόλως συνάπτονται προς οικονομικές ωφέλειες αμέσως ή εμμέσως, ούτε αποτελεί τέτοια ωφέλεια η δυνατότητα απολήψεως μέρους των εισοδημάτων των αφιερωμένων κτημάτων από τον κτήτορα, εάν επιφύλαζε το δικαίωμα αυτό στον εαυτό του διά του τυπικού ή εάν περιπέσει σε ένδεια. Από τα ανωτέρω έπεται ότι το επί των ναών κτητορικό δικαίωμα δεν είναι δικαίωμα ιδιοκτησίας υπό την έννοια του Αστικού Κώδικα και συνεπώς ο κτήτορας, ακόμη και εάν ο ίδιος διέθεσε το προς ανέγερση του κτητορικού ναού οικόπεδο και ανήγειρε αυτόν δεν διατηρεί επί του ακινήτου (οικόπεδου) ή του ναού τέτοιο δικαίωμα. Στην ερμηνεία αυτή δεν αντίκειται ο ορισμός κατά τον οποίο δύναται να χορηγηθή δια του τυπικού δικαίωμα μεταβίβασεως των κτητορικών δικαιωμάτων εν ζωή ή αιτία θανάτου, ούτε η δια των ως άνω εκκλησιαστικών κανόνων παρεχόμενη δυνατότητα περιελεύσεως αυτών στους κληρονόμους του κτήτορας, εάν αυτός απεβίωνε χωρίς να καταλείπει διαθήκη, οι οποίοι και επιφορτίζονταν με την διοίκηση του ναού (βλ. Πρακτικά Πατριαρχείου ό.α.), δοθέντος ότι το μεταβιβαζόμενο εν προκειμένω είναι η προεκτεθείσα ιδιόμορφη ηθική σχέση εκκλησιαστικού δικαίου, η οποία ρυθμίζεται ειδικώς και όσον αφορά τη διαδοχή από τους συνοδικούς κανόνες κατά τους οποίους και σε περίπτωση θανάτου του

κτήτορος άνευ διαθήκης και κληρονόμων ο ναός δεν περιερχόταν και ως προς τη διοίκηση και διαχείρισή του στο Δημόσιο, αλλά η εκκλησιαστική αρχή αναλάμβανε τα καθήκοντα του κτήτορος, θεωρούμενη ως υποκείμενο του κτητορικού δικαιώματος, το οποίο ο επίσκοπος είχε την εξουσία να απονείμει και σε άλλο πρόσωπο. Το με τον τρόπο αυτό κατά τους προαναφερθέντες συνοδικούς κανόνες διαμορφωθέν ως καθαρώς ηθική εκκλησιαστικού δικαίου σχέση κτητορικό δικαίωμα, αναγνωρίστηκε για τους Ιερούς Ναούς των Επιστήσεων και από τον ΑΝ 220/1940 «περί Ιερών Ναών και εφημερίων», ο οποίος, ωστόσο, καταργήθηκε από τις διατάξεις του Κανονισμού της Εκκλησίας της Ελλάδος υπ' αριθμ. 8/1979 (ΦΕΚ Α' 1/5.1.1980). Ο αναγκαστικός αυτός νόμος στο άρθρο 74εδ.γ' διαλάμβανε ότι κτητορικοί ναοί είναι οι ανήκοντες σε κτήτορες ή οικογένειες κτητόρων ελάχιστους των οκτώ, χωρίς να διευκρινίζει εάν ανήκαν σε αυτούς ως ιδιοκτησία, όπως ρητώς έπραττε το εδάφιο γ' του ίδιου ως άνω νόμου, το οποίο χαρακτήριζε ως ιδιοκτητους ναούς «τους ανήκοντες ως ιδιοκτησία σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο», από το οποίο και έπεται ότι η διάταξη αυτή δεχόταν μόνο το προπαρατεθέν ηθικής φύσεως δικαίωμα των κτητόρων επί των κτητορικών ναών. Τέλος, στη διάταξη του άρθρου 86§2, ο ίδιος νόμος όριζε ότι κάθε διαφωνία περί του χαρακτηρισμού της κατηγορίας στην οποία υπαγόταν κάποιος ναός από τους αναφερόμενους σε αυτόν (νόμο) έλυε ο Πρόεδρος Πρωτοδικών της περιφέρειας όπου βρισκόταν ο ναός (ΑΠ 195/1980 ΝοΒ 1980. 1479). Περαιτέρω, με τον όρο ιδιοκτητοί ναοί νοούνται οι ναοί εκείνοι, οι οποίοι ανήκουν ως ιδιοκτησία σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, και παρέχουν στον ιδιοκτήτη το δικαίωμα να τους χρησιμοποιεί αποκλειστικώς προς εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών των ιδίων και των οικογενειών τους (βλ. σχετ. Μάϊνα ΕΕΝ 34, 715 επ., Τρωιάννο Παραδόσεις Εκκλησιαστικού Δικαίου έκδ. 1984, σελ. 316, Χριστοφιλόπουλο Ελληνικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο σελ. 111). Για την ίδρυσή τους απαραίτητη ήταν και η έγκριση του οικείου επισκόπου της εκκλησίας στην οποία υπάρχει ο κύριος αυτού (Νικ. Μίλας Το Εκκλησ. Δικ. της Ανατ. Ορθοδ. εκκλ.σ. Έκδ. 1906, μετάφραση μελ. Αποστολόπουλου ανατύπωση 1970, σελ. 527επ., Κ. Πολυζωίδου Γνωμ στον Αρμ. 1999, 1308). Το δικαίωμα κυριότητας, εξάλλου επί των ιδιοκτητων ναών αποκτάται είτε με την ανέγερσή τους από τον φορέα του δικαιώματος τούτου σε οικόπεδο της ιδιοκτησίας του με δικές του δαπάνες είτε με καθολική ή ειδική διαδοχή επί προϋφισταμένου ομοίου δικαιώματος (Χριστοφιλόπουλος ό.π., Τρωιάννος «Οι ιδιοκτητοί ναοί και το άρθρο 966 ΑΚ» στο Νέο Δίκαιο 1976, σελ.94, Πολυζωίδης ό.π.).

(IV) Κατά το άρθρο 80 ΚΠολΔ, «αν σε δίκη που εκκρεμεί μεταξύ άλλων, τρίτος έχει έννομο συμφέρον να νικήσει κάποιος διάδικος, έχει δικαίωμα, ως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση για να υποστηρίξει το διάδικο αυτόν». Από τη διάταξη αυτή και το συνδυασμό της με τη διάταξη του άρθρου 68 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση πρόσθετης παρεμβάσης είναι η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να προσδιορίζεται στο δικόγραφο της παρεμβάσης κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 81§1εδ.β' ΚΠολΔ. Έννομο συμφέρον προς παρέμβαση υφίσταται όταν με αυτήν μπορεί να προστατευθεί δικαίωμα του παρεμβαίνοντος ή να αποτραπεί η δημιουργία σε βάρος του νομικής υποχρέωσης. Πρέπει όμως είτε αυτά να απειλούνται από τη δεσμευτικότητα ή την εκτελεστότητα της απόφασης που θα εκδοθεί, είτε να υπάρχει κίνδυνος προσβολής τους από τις αντανακλαστικές συνέπειές της. Έτσι για την άσκηση πρόσθετης παρεμβάσης, δεν αρκεί η επίκληση από τον προσθέτως παρεμβαίνοντα, γενικότερων ηθικών ή κοινωνικών συμφερόντων, αλλά απαιτείται η έκβαση της δίκης, στην οποία παρεμβαίνει, να θίγει από την άποψη του πραγματικού και νομικού ζητήματος τα έννομα συμφερόντά του (ΑΠ 1643/2009 ΕφΑΔ 2010. 342).

Με την υπό κρίση αγωγή, κατ' εκτίμηση του δικογράφου αυτής, οι ενάγοντες εκθέτουν ότι στην πόλη της Λευκάδας και επί της κεντρικής πλατείας αυτής βρίσκεται ο Ιερός Ναός Αγίου Σπυριδώνος, με ΚΑΕΚ 340260313008, ο οποίος είχε ανεγερθεί για πρώτη φορά το έτος 1685, ήτοι λίγο μετά την απελευθέρωση της Λευκάδας από τον οθωμανικό ζυγό, σε οικόπεδο που παραχώρησε ο Ενετός αρχιστράτηγος Φραγκίσκος Μοροζίνη σε κατοίκους της τότε ανοικοδομούμενης πόλεως, μεταξύ των οποίων και ο Ρίζος Τσαρλαμπάς, προκειμένου να ανεγερθεί από αυτούς Ιερός Ναός για την εξυπηρέτηση των λατρευτικών τους αναγκών. Ότι ο εν λόγω ναός από την ίδρυσή του υπήρξε κτητορικός, οι δε κτήτορες δεν απέκτησαν δικαίωμα κυριότητας επ' αυτού λόγω της ανεγέρσεώς του από αυτούς, καθώς το κτητορικό δικαίωμα είναι ηθικής μόνο φύσεως και δεν προσπορίζει δικαίωμα κυριότητας στον κτήτορα, καθώς και ότι ήταν ανέκαθεν τεθειμένος στη δημόσια λατρεία. Ότι το έτος 2007 ο τότε Μητροπολίτης της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδος και Ιθάκης δυνάμει της υπ' αριθμ. 899/6.12.2007 αποφάσεώς του αφείρεσε το ανωτέρω κτητορικό δικαίωμα από τον εναγόμενο, ο οποίος, κατόπιν διαδοχικών κληρονομικών διαδοχών είχε απομείνει ως μοναδικός κτήτορας του ναού ως απόγονος του ανωτέρω Ρίζου Τσαρλαμπά. Ότι κατόπιν των ανωτέρω η πνευματική εποπτεία καθώς επίσης και η διοίκηση και διαχείριση του Ιερού

αυτού Ναού περιήλθε στην πρώτη ενάγουσα Ιερά Μητρόπολη Λευκάδας και Ιθάκης, καθώς επίσης και ότι ο εναγόμενος, αρνείται ότι ήταν απλώς κτήτορας του Ιερού Ναού και προβάλλει ιδιοκτησιακό δικαίωμα επ' αυτού, ισχυριζόμενος ότι πρόκειται για ιδιόκτητο ναό. Κατόπιν των ανωτέρω ζητά να αναγνωρισθεί ότι ο εναγόμενος δεν είναι κύριος του επιδικού ναού, καθώς και ότι, μετά την υπ' αριθμ. 899/6.12.2007 αποφάσεως του Μητροπολίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδας και Ιθάκης, δεν έχει πλέον ούτε κτητορικό δικαίωμα επί του ναού αυτού. Με το περιεχόμενο αυτό και αιτήματα η υπό κρίση αγωγή αρμοδίας καθ' ύλην και κατά τόπον φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο έχει δικαιοδοσία προς εκδίκασή της, καθώς συνιστά αρνητική αναγνωριστική αγωγή περί της υπάρξεως ή μη δικαιώματος ιδιώτη επί ακινήτου, κατά την τακτική διαδικασία (άρθρα 18§1, 29 και 31§§2 και 3 ΚΠολΔ). Ωστόσο, η υπό κρίση αγωγή είναι απαράδεκτη κατά το μέρος της που ασκείται από τον δεύτερο εναγόμενο Μητροπολίτη της πρώτης ενάγουσας Ιεράς Μητροπόλεως ατομικά, για το λόγο ότι τη διοίκηση και διαχείριση του ναού σε περίπτωση ευδοκμήσεως της αγωγής ασκεί ο εκάστοτε Μητροπολίτης με την ιδιότητά του αυτή και όχι ο δεύτερος εναγόμενος ατομικά. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι υποχρέωση του ενάγοντος για τήρηση της κτηματολογικής διαδικασίας του Ν. 2664/1998 θεσπίζεται από το νόμο αυτό και δη από τη διάταξη του άρθρου 6 αυτού μόνο όταν ζητείται η διόρθωση των κτηματολογικών εγγραφών, αίτημα που δεν περιλαμβάνεται στην υπό κρίση αγωγή. Κατά τα λοιπά η αγωγή είναι ορισμένη, διότι περιέχονται σ' αυτή τα στοιχεία του άρθρου 216 ΚΠολΔ και επιπλέον αναλύεται το έννομο συμφέρον της πρώτης ενάγουσας, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου ισχυρισμού του εναγομένου. Είναι νόμιμη, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στη νομική σκέψη που προηγήθηκε, στηριζόμενη στις στη μείζονα σκέψη αναφερόμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων και αυτές του βυζαντινορωμαϊκού δικαίου και προϊσχύσαντος εν γένει δικαίου, οι οποίες έχουν εδώ εφαρμογή βάσει των άρθρων 51, 55, 65 ΕισΝΑΚ, καθώς και σε εκείνες των άρθρων 70, 176 ΚΠολΔ, πλην των αιτημάτων της αγωγής να παύσει ο εναγόμενος να εμποδίζει την πρόσβαση της πρώτης ενάγουσας και των πιστών στον Ιερό Ναό και να υποχρεωθεί να παραδώσει τα κλειδιά της εισόδου του ναού είναι μη νόμιμα και απορριπτέα ως αιτήματα αγωγής προστασίας της νομής ή της κυριότητας, τέτοια δε βάση δεν παρέχεται στο δικόγραφο της αγωγής. Μη νόμιμο είναι και το αίτημα περί αποβολής του εναγομένου και εγκαταστάσεως του ενάγοντος, το οποίο είναι μη νόμιμο, καθώς αποτελεί τον τρόπο εκτέλεσης της απόφασης περί αποδόσεως του ακινήτου του άρθρου 943 ΚΠολΔ.

Τέλος, τα αιτήματα περί κηρύξεως της αποφάσεως προσωρινά εκτελεστής και περί επιβολής χρηματικής ποινής και προσωρινής κράτησης ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης είναι επίσης μη νόμιμα για το λόγο ότι προϋποθέτουν αποφάσεις που είναι καταψηφιστικές, σε αντίθεση με την υπό κρίση αγωγή η οποία έχει, όπως προαναφέρθηκε, αμιγώς αναγνωριστικό χαρακτήρα. Επομένως, εφόσον αντίγραφο αυτής έχει καταχωρισθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως στο τηρούμενο κτηματολογικό φύλλο του υπό κρίση ακινήτου (βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 605/27.5.2010 πιστοποιητικό καταχώρισης εγγραφείας πράξης του κτηματολογικού γραφείου Λευκάδας), πρέπει να ερευνηθεί κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη, περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, χωρίς να απαιτείται η καταβολή τέλους δικαστικού ενσήμου, για το λόγο ότι, το άρθρο 783 ΝΔ 1544/1942, όπως αυτό τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 70 Ν. 3994/2011 (ΦΕΚ Α' 165/25.7.2011), εφαρμόζεται στις αγωγές που ασκούνται μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, η δε υπό κρίση αγωγή ασκήθηκε πριν από αυτή, ήτοι στις 20 Μαΐου 2010 (βλ. την υπ' αριθμ. 5^Β/20.5.2010 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Λευκάδας προς τον αναγόμενο). Πρέπει, δε, να σημειωθεί ότι δεν απαιτείται πλέον για το παραδεκτό της συζητήσεώς της να προηγηθεί απόπειρα εξώδικης επίλυσεως της διαφοράς, η οποία έχει καταργηθεί μετά την τροποποίηση του άρθρου 214^Α ΚΠολΔ από το άρθρο 19 ν. 3994/25.7.2011, παραταύτα δε προσκομίζεται η από 24.9.2010 δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου της πρώτης ενάγουσας από την οποία προκύπτει ότι η απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, που ορίσθηκε κατά την κατάθεση της αγωγής και τον ορισμό της δικασίμου, με ειδική σφραγίδα που τέθηκε από το Γραμματέα αυτού του Δικαστηρίου στο πρωτότυπο της αγωγής και στα αντίγραφα (άρθρο 214^Α §2 ΚΠολΔ), απέτυχε, διότι κατά την ορισθείσα ημερομηνία προς συνάντηση ο αναγόμενος δεν παρέστη με πληρεξούσιο δικηγόρο.

Περαιτέρω, με την από 4.4.2011 πρόσθετη παρέμβαση, που συνεκδικάζεται με την κύρια αγωγή, την οποία άσκησαν με ιδιαίτερο δικόγραφο υπέρ της πρώτης ενάγουσας, οι προσθέτως παρεμβαίνοντες, μέλη του σωματείου με την επωνυμία «Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λευκάδας "ΟΙ ΑΓΙΟΜΑΥΡΙΤΕΣ"» με έδρα τη Λευκάδα, αλλά και το ίδιο το σωματείο, σκοπός του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, η καλλιέργεια και διατήρηση της Αγιομαυρίτικης παράδοσης, η προστασία του περιβάλλοντος και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της πόλης και των πολιτιστικών στοιχείων αυτής, ισχυρίζονται ότι έχουν έννομο συμφέρον να παρέμβουν υπέρ της πρώτης ενάγουσας Ιεράς Μητροπόλεως, το οποίο συνίσταται στην

προστασία του δικαιώματος της θρησκευτικής τους ελευθερίας, καθώς ο ναός παραμένει κλειστός για τους πιστούς που επιθυμούν να ασκήσουν εντός αυτού τα λατρευτικά τους καθήκοντα, του δικαιώματος στο πολιτιστικό περιβάλλον, καθώς ο εν λόγω ναός -ο οποίος έχει κηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο- κινδυνεύει να καταστραφεί από την έλλειψη συντήρησης του ναού εκ μέρους του εναγόμενου, και την αρνητική στάση που αυτός τηρεί προκειμένου να επισκευασθεί και να συντηρηθεί αυτός, εκθέτουν δε ότι με τον τρόπο αυτό προσβάλλονται τα συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματά τους εκ των άρθρων 13, 24§1εδ.α' Συν, 57 ΑΚ. Κατόπιν τούτων, επικαλούμενοι το κατά τα ανωτέρω έννομο συμφέρον τους, ασκούν πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της πρώτης ενάγουσας ζητώντας να γίνει δεκτή η αγωγή. Τα όσα εκτίθενται όμως στο δικόγραφο της υπό κρίση πρόσθετης παρεμβάσεως δεν συγκροτούν την έννοια του εννόμου συμφέροντος, όπως αυτή έχει διατυπωθεί στην ανωτέρω υπό (IV) νομική σκέψη. Έτσι, με το περιεχόμενο αυτό η υπό κρίση πρόσθετη παρέμβαση ασκείται απαραδέκτως λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος και πρέπει να απορριφθεί.

Ο εναγόμενος αρνείται την αγωγή, ισχυρίζεται δε ότι η πρώτη ενάγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον στην άσκηση της αγωγής. Ο ισχυρισμός αυτός, αναφορικά με το σκέλος του με το οποίο βάλλει κατά του ορισμένου της αγωγής είναι απορριπτέος καθώς στην αγωγή γίνεται επίκληση του εννόμου συμφέροντος εκ μέρους της πρώτης ενάγουσας ως προς την άσκησή της, το οποίο αναφέρεται ανωτέρω, ενώ όσον αφορά το σκέλος του με το οποίο βάλλει κατά της ουσιαστικής βασιμότητας της αγωγής συνιστά άρνηση της αγωγής. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι ο ίδιος είναι κύριος του Ιερού Ναού λόγω του ότι η παραχώρηση του οικοπέδου επί του οποίου ανεγέρθη αυτός, η οποία έγινε προς τους δικαιοπαρόχους του από τον Ενετό Αρχιστράτηγο Φραγκίσκο Μοροζίνη συνιστούσε παραχώρηση κατά κυριότητα, άλλως ότι έχει καταστεί κύριος με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας, λόγω της άσκησης εκ μέρους του ιδίου και των δικαιοπαρόχων του πράξεων νομής διανοία κυρίου από το έτος 1875 έως και σήμερα. Και ο ισχυρισμός αυτός ωστόσο, ως προς αμφότερα τα σκέλη του, συνιστά άρνηση της υπό κρίση αγωγής.

Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων που εξετάστηκαν ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά συνεδριάσεως αυτού, καθώς επίσης και των εγγράφων που οι διάδικοι νομίμως επικαλούνται και προσκομίζουν, μεταξύ των οποίων και α) οι υπ' αριθμ. 177/25.8.2011,

178/25.8.2011 και 179/25.8.2011 ένορκες βεβαιώσεις ενόπιον του Ειρηνοδικείου Λευκάδας που προσκομίζει η πρώτη ενάγουσα και οι οποίες ελήφθησαν μετά από νομότυπη κλήτευση του αντιδίκου της (βλ. την υπ' αριθμ. 2649^B/19.8.2011 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Λευκάδας Νικολάου Πλατυπόδη, β) οι υπ' αριθμ. 189/1.9.2011, 190/2.9.2011 και 192/2.9.2011 ένορκες βεβαιώσεις ενόπιον του Ειρηνοδικείου Λευκάδας που προσκομίζει ο εναγόμενος και οι οποίες ελήφθησαν μετά από νομότυπη κλήτευση των αντιδίκων του (βλ. τις υπ' αριθμ. 2992^B/26.8.2011, 2993^B/26.8.2011 και 3000^B/26.8.2011 εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Λευκάδας Σταυρούλας Ρεκατσίνια) και γ) η υπ' αριθμ. 5144/2.9.2011 ένορκη βεβαίωση ενόπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών που προσκομίζει ο εναγόμενος προς αντίκρουση των ισχυρισμών των αντιδίκων του και ελήφθησαν μετά από νομότυπη κλήτευση αυτών (βλ. τις υπ' αριθμ. 3009^B/29.8.2011, 3010^B/29.8.2011 και 3004^B/29.8.2011 εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Λευκάδας Σταυρούλας Ρεκατσίνια), αποδεικνύονται τα εξής πραγματικά περιστατικά: Ο επίδικος Ιερός Ναός Αγίου Σπυριδώνα εκτάσεως, σύμφωνα με το δικόγραφο της αγωγής, 224,14 τμ έχει ανεγερθεί εντός οικοπέδου, εκτάσεως, σύμφωνα με το κτηματολογικό φύλλο ακινήτου, 418 τμ, το οποίο έχει λάβει ΚΑΕΚ 340260313008/0/0 και βρίσκεται εντός της πόλεως της Λευκάδας και επί της κεντρικής πλατείας αυτής. Στο αγωγικό δικόγραφο το εν λόγω ακίνητο περιγράφεται ως οικόπεδο, εμβαδού 398 τμ περίπου, συνορεύον ανατολικά με την οδό Ιωάννου Μελά, βόρεια με την οδό Δημάρχου Βερροιώτη, δυτικά με την οδό Φιλαρμονικής και νότια με πάροδο της οδού Ιωάννου Μελά. Ο Ιερός αυτός Ναός ανεγέρθη το πρώτον το έτος 1685, έχοντας δε καταρρεύσει από τους σεισμούς ανοικοδομήθηκε εκ νέου το έτος 1836. Η αρχική του ανέγερση το ως άνω έτος 1685 έλαβε χώρα υπό τις εξής συνθήκες: Το έτος 1864, ήτοι επί Ενετικής κυριαρχίας στην περιοχή, οι Πάτερ Φίλιππος Σπάτας, Πάτερ Θεοδόσης Λάης, Ιωάννης Ψωμάς, Θέμελης Ορφανός, Στάμος Μαρίνος, Απόστολος Ψωμάς, Ιωάννης Μαρίνος, Ρίζος Τσαρλαμπάς, Τριαντάφυλλος Παντελοκάς και Στάθης Μάγειρας, επιθυμούσαν να ανεγείρουν Ιερό Ναό στην πόλη της Λευκάδας (ονομαζόμενη τότε Αμαξική) που τότε ανοικοδομούταν ως πόλη. Για το σκοπό αυτό υπέβαλαν αίτηση προς τον Ενετό Αρχιστράτηγο Φραγκίσκο Μοροζίνη, σύμφωνα με την οποία ζητούσαν, όπως προκύπτει από το προσκομισθέν σε επίσημη μετάφραση παραχωρητήριο, «...να μας επιτραπεί η θεμελίωση μιας μικρής Εκκλησίας, απέναντι από τον Πλάτανο, στο κομμάτι γης, το οποίο γνωρίζουμε ότι είναι δημόσιας ιδιοκτησίας. Σε

Β3-ΟΡΦΗΔΩΝ
Ο ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

7

περίπτωση που το οικοπέδο είναι ξένης ιδιοκτησίας, υποχρεωνόμαστε, να κατεδαφίσουμε το κτίριο, και να ξανακτίσουμε σε διαφορετική τοποθεσία, που θα μας δοθεί από την Εξουχότητα σας. Εννοείται ότι και τα δύο κτίρια θα οικοδομηθούν με δικά μας έξοδα». Πράγματι, ο Αρχιστράτηγος Φραγκίσκος Μοροζίνι έκανε δεκτό το αίτημά τους αυτό, αναφέροντας κάτωθεν της ανωτέρω αιτήσεως τα εξής: «...αποφάσισε ... ότι το κομμάτι γης απέναντι από τον Πλάτανο, όντας δημόσιας εξουσίας, μπορεί να παραχωρηθεί στους παραπάνω, για να το καρπώνονται κατά νόμιμη καταχώρηση, για πάντα...». Ο χρησιμοποιούμενος στο παραχωρητήριο αυτό όρος «για να το καρπώνονται κατά νόμιμη καταχώρηση για πάντα» αναφέρεται σε κάρπωση του ακινήτου και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι συνιστά μεταβίβαση δικαιώματος κυριότητας. Συνεπώς, τα ως άνω φυσικά πρόσωπα δεν απέκτησαν εμπράγματο δικαίωμα κυριότητας επί του οικοπέδου και του επ' αυτού ανεγερθέντος Ναού, ο οποίος πράγματι στην συνέχεια κτίσθηκε με δαπάνες αυτών και λειτουργήσε άμεσα. Ειδικότερα στοιχεία για τη λειτουργία του Ιερού κατά τα πρώτα έτη της λειτουργίας του δεν προσκομίζονται, προκύπτει ωστόσο ότι κατά το έτος 1836 ανοικοδομήθηκε εκ νέου στην σημερινή του μορφή και διαστάσεις για το λόγο ότι είχε καταστραφεί. Στοιχεία για τον τρόπο κατά τον οποίο λειτουργούσε ο ναός προκύπτουν για το χρονικό διάστημα μετά το έτος αυτό. Συγκεκριμένα προσκομίζονται από την πρώτη ενάγουσα κάποια επικυρωμένα αντίγραφα από ληξιαρχικά βιβλία αυτού που δεν αμφισβητήθηκαν ειδικά από τον εναγόμενο, από τα οποία προκύπτει ότι τελούνταν επ' αυτού ιερά μυστήρια, όπως γάμοι, βαπτίσεις κλπ από τα τέλη του 18^{ου} μέχρι και τα τέλη του 19^{ου} αιώνα περίπου, ενώ στον αulείο χώρο του Ναού βρισκόταν και κοιμητήριο. Ο εναγόμενος υποστηρίζει ότι ο ναός αυτός ήταν ανέκαθεν ιδιόκτητος, ανήκων κατά κυριότητα στους αρχικούς ανεγείραντες αυτόν και εν συνεχεία, κατόπιν διαδοχικών κληρονομικών διαδοχών, ο ίδιος κατέστη μόνος ιδιοκτήτης του. Ο ισχυρισμός αυτός είναι αβάσιμος στην ουσία του καθώς, όπως προαναφέρθηκε, η παραχώρηση του οικοπέδου στα στην αρχή αναφερθέντα φυσικά πρόσωπα δεν συνιστά παραχώρηση κατά δικαίωμα κυριότητας, παρά μόνο κατά χρήση και κάρπωση. Όσον αφορά δε τον Ιερό Ναό, αυτός εξ αρχής κατέστη κτητορικός, θεσμός που ήταν γνωστός στον εν γένει Ελλαδικό χώρο από τους βυζαντινούς χρόνους, όπως επιθέται αναλυτικά στη νομική σκέψη που προηγήθηκε (υπό στοιχ. ΙΙΙ). Το γεγονός ότι δεν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις που το εκκλησιαστικό δίκαιο είχε θέσει προς το σκοπό αυτό δεν ασκεί έννομη επιρροή, καθώς οφείλεται στο ιδιαίτερο καθεστώς που υφίστατο στη Λευκάδα κατά το χρόνο παραχωρήσεως

του οικοπέδου για την ανέγερση του Ναού και συγκεκριμένα στο ότι δεν υφίστατο κατά το χρόνο αυτό Επίσκοπος της Ορθόδοξης εκκλησίας αρμόδιος για την περιοχή της Λευκάδας προκειμένου να τελεσθεί το απαιτούμενο τυπικό. Ανεξαρτήτως του τρόπου, βέβαιο είναι ότι ο εν λόγω Ναός κατέστη κτητορικός, γεγονός που και οι ίδιοι οι κήτορες αυτού ανεγνώριζαν και αποδεχόταν, όπως προκύπτει από έγγραφα τα οποία αμφότερες οι πλευρές προσκομίζουν με επίκληση. Ειδικότερα, στο από 8.1.1869 συμβολαιογραφικό έγγραφο, νομίμως μεταγεγραμμένο στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λευκάδας στον τόμο 1 και με αύξ. αριθμό 445, οι τότε κήτορες του επιδικίου Ναού Κωνσταντίνος Αλβανίτης και Βασίλειος Μαρίνος αναφέρονται ως επίτροποι της Εκκλησίας του Αγίου Σπυρίδωνος, ενώ στο από 10.2.1873 συμβολαιογραφικό έγγραφο, νομίμως μεταγεγραμμένο στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λευκάδας στον τόμο 1 και με αύξ. αριθμό 1435, οι ίδιοι ως άνω κήτορες αναφέρονται ως κήτορες και διαχειριστές αυτής. Η ιδιότητα του Ιερού Ναού ως κτητορικού, και μάλιστα τεθειμένου στη δημόσια λατρεία, προκύπτει και από την υπ' αριθμ. 55/1941 απόφαση του Προέδρου Πρωτοδικών Λευκάδας, ο οποίος, δικάζοντας αίτηση κάποιων κατοίκων της Λευκάδας οι οποίοι, σύμφωνα με το άρθρο 86§2 ΑΝ 220/1940, ζητούσαν άρση της αμφισβήτησης του χαρακτήρα αυτού, απεφάνθη ότι ο ναός είναι κτητορικός τεθειμένος στη δημόσια λατρεία. Το χαρακτήρα του Ιερού Ναού ως κτητορικού αποδεχόταν και οι άμεσοι δικαιούχοι του εναγομένου. Συγκεκριμένα, ο πατέρας του εναγομένου Μάρκος Τσαρλαμπάς, στο υπ' αριθμ. 4408/1926 πληρεξούσιο, το οποίο προσκομίζει ο εναγόμενος, αναφέρει τον εαυτό του ως κήτορα και διαχειριστή του Ιερού Ναού και, με την ιδιότητά του αυτή, διορίζει με το εν λόγω πληρεξούσιο τα σε αυτό αναφερόμενα φυσικά πρόσωπα ως πληρεξουσίου επιτρόπους και διαχειριστές της περιουσίας του ως άνω Ναού. Από το γεγονός ότι όλοι οι προαναφερθέντες κήτορες του Ιερού Ναού και ιδιαίτερος ο Μάρκος Τσαρλαμπάς, πατέρας του εναγομένου, αναγνωρίζει τον εαυτό του ως κήτορα και διαχειριστή και όχι ιδιοκτήτη, καθώς επίσης από το ότι σε όλα τα προαναφερθέντα έγγραφα αναφέρεται ότι ο Ιερός Ναός έχει περιουσία, προκύπτει ότι οι ίδιοι θεωρούσαν τον υπό κρίση Ναό ως αυθύπαρκτη οντότητα και όχι ως τμήμα της προσωπικής τους περιουσίας, ήτοι ιδιόκτητο Ναό. Η αντιμετώπιση αυτή του Ναού ως κτητορικού συνεχίστηκε και από την πληρεξούσια, σύμφωνα με το ανωτέρω πληρεξούσιο, μητέρα του Μάρκου Τσαρλαμπά Ακριβούλα, η οποία το έτος 1946, θέλοντας να ανεγείρει εντός του οικοπέδου στο οποίο βρίσκεται ο Ναός κτίριο το οποίο θα χρησιμοποιούνταν ως

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

κατάστημα προς επαύξηση των πόρων αυτού ζήτησε ρητές την άδεια από το Μητροπολιτικό Συμβούλιο, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 113/1946 αίτησή της. Η αίτησή αυτή, στην οποία για άλλη μία φορά ο ως άνω Ναός αναφέρεται ως κτητορικός, απερρίφθη από το Μητροπολιτικό Συμβούλιο. Ο εναγόμενος υποστηρίζει ότι από το έτος 1875 μέχρι και σήμερα ο ίδιος και οι δικαιοπάροχοί του ήταν μοναδικοί νομείς του Ναού διανοία κυρίου με αποτέλεσμα σήμερα να έχει καταστεί ο ίδιος κύριος αυτού με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας. Προς απόδειξη του ισχυρισμού του αυτού προσκομίζει την υπ' αριθμ. 104/8641/1875 απόφαση του Εφετείου Πατρών, με το οποίο αναγνωρίζονται οι τότε κτήτορες του Ναού νομείς αυτού. Όσον αφορά τον εν λόγω ισχυρισμό αποδεικνύεται ότι κατά το έτος 1873 οι δικαιοπάροχοι του εναγομένου στη νομή του ακινήτου Μάρκος Τσαρλαμπάς, Ευάγγελος Τσαρλαμπάς, Αναστάσιος Μαρίνος, Βασίλειος Μαρίνος και Σπυριδών Ψωμάς απεβλήθησαν βιαίως από τη νομή του Ιερού Ναού στην οποία και βρίσκονταν, κατόπιν αποφάσεως του Δήμου Λευκαδίων, η οποία είχε επικυρωθεί από το Υπουργείο των Εκκλησιαστικών και όριζε ότι ο υπό κρίση Ναός ήταν εννοιακός. Κατόπιν δικαστικής διαμάχης και δυνάμει της υπ' αριθμ. 104/8641/1875 αποφάσεως του Εφετείου Πατρών οι ανωτέρω δικαιοπάροχοι του εναγομένου αναγνωρίσθηκε ότι ήταν νομείς και κάτοχοι του Ιερού Ναού και διετάχθη η επανεγκατάστασή τους σε αυτόν. Πράγματι, εγκαταστάθηκαν στον ανωτέρω Ναό στις 25 Ιουνίου 1875 συνταχθέντος σχετικά του με ίδια ημερομηνία «Πρωτοκόλλου Παραδόσεως μεταξύ επαρχιακού ταμιά και των ιδιοκτητών του Ιερού Ναού Αγίου Σπυριδώνος», όπως τιτλοφορείται το εν λόγω πρωτόκολλο. Εντούτοις, πρόκειται για το μόνο έγγραφο στο οποίο αναφέρονται οι τότε κτήτορες του Ναού ως ιδιοκτήτες σε εκτέλεση αποφάσεως η οποία αφορούσε αγωγή περί νομής και όχι κυριότητας, το δεδικασμένο της οποίας καταλαμβάνει μόνο το ζήτημα αυτό της νομής, από δε τη συμπεριφορά των κτητόρων, όπως αυτή αναλύθηκε ανωτέρω, προκύπτει ότι οι ίδιοι δεν θεωρούσαν εαυτούς ιδιοκτήτες του Ιερού Ναού, παρά μόνο κτήτορες και διαχειριστές αυτού. Συνεπώς δεν ασκούσαν πράξεις νομής διανοία κυρίου κατά το χρονικό διάστημα που επικαλείται ο εναγόμενος, ήτοι από την εκτέλεση της ανωτέρω αποφάσεως και έως το έτος 1915, αλλά πράξεις που ανάγονταν στα πλαίσια της διαχείρισεως του Ναού δυνάμει του κτητορικού τους δικαιώματος και για το λόγο αυτό δεν κατέστησαν κύριοι με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας. Η πρώτη δε φορά κατά την οποία επισήμως ο εναγόμενος θέτει ζήτημα ιδιοκτησίας του επί του Ιερού Ναού προκύπτει ότι είναι το έτος 1999 οπότε και προέβη στη σύνταξη της υπ' αριθμ.

7372/1999 δήλωσης αποδοχής κληρονομιάς ενώπιον του συμβολαιογράφου Απολλωνίων Νικολάου Μάιδα. Σε κάθε δε περίπτωση, εφόσον ο Ιερός Ναός είχε καθορισθεί ως θεμιμένος στη δημόσια λατρεία ήδη από το έτος 1941 δυνάμει της ανωτέρω υπ' αριθμ. 55/1941 αποφάσεως του Προέδρου Πρωτοδικών Λευκάδας, από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα το έτος 1946 και εντεύθεν δεν δύναται να αποκτηθεί δικαίωμα κυριότητας με έκτακτη χρησικτησία επ' αυτού καθώς πρόκειται για ακίνητο εκτός συναλλαγής ως προορισμένο για την εξυπηρέτηση θρησκευτικών σκοπών (βλ. άρθρα 966, 1054 ΑΚ). Όπως δε προαναφέρθηκε, από τα προσκομισθέντα έγγραφα προκύπτει ότι τουλάχιστον μέχρι το έτος 1946 οι διακατοχικές πράξεις επί του επιδικού Ναού δεν ελάμβαναν χώρα διανοία κυρίου, αλλά διανοία του ανωτέρω κτητορικού δικαιώματος. Περαιτέρω, αποδεικνύεται ότι στις 28.12.2000 η στέγη του Ιερού Ναού, ο οποίος με την υπ' αριθμ. πρωτ. 15904/24.11.1962 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως είχε κηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο (ΦΕΚ Β' 473/1962) κατέρρευσε, ενώ την παραμονή της Πρωτοχρονιάς του έτους 2001 έγινε η μεταφορά των κειμηλίων του εσωτερικού του σε αποθήκη του ΥΠ.ΠΟ. Η 8^η ΕΒΑ του ΥΠ.ΠΟ μετέφερε προσωρινά τις εικόνες του Ναού και ανέλαβε την εκτέλεση κατασκευής του στεγάστρου. Έκτοτε ο Ναός παραμένει στην ίδια κατάσταση, ενώ δεν έχει λάβει χώρα καμία εργασία επισκευής μέχρι και τη συζήτηση της αγωγής. Η δε υπ' αριθμ. 414597486/15.5.2006 σύμβαση δανείου που ο εναγόμενος προσκομίζει για επισκευή σεισμοπλήκτου δεν αποδεικνύεται ότι αφορά το επίδικο κτίσμα, ειδικά εφόσον τέσσερα και πλέον έτη από τη σύναψή του δεν έχουν λάβει χώρα εργασίες αποκατάστασης εκ μέρους του εναγομένου. Λόγω της μακροχρόνιας αδράνειας του εναγομένου αναφορικά με την επισκευή του Ναού, ο μακαριστός Μητροπολίτης Λευκάδας και Ιθάκης Νικηφόρος πρόβη στην αφαίρεση του κατά τα ανωτέρω κτητορικού δικαιώματός του με το υπ' αριθμ. πρωτ. 899/6.12.2007 έγγραφό του, η οποία, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη νομική σκέψη που προηγήθηκε (υπό στοιχ. ΙΙΙ) είναι νόμιμη και έχει ως έννομη συνέπεια η εκκλησιαστική αρχή, ήτοι η πρώτη ενάγουσα Ιερά Μητρόπολη να αναλαμβάνει πλέον τα καθήκοντα του κτήτορος. Συνεπεία των προκτεθέντων, η υπό κρίση αγωγή πρέπει, κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη, να γίνει δεκτή και ως βάσιμη κατ' ουσίαν, να αναγνωρισθεί ότι ο εναγόμενος δεν έχει επί του Ιερού Ναού Αγίου Σπυριδώνια εμπράγματο δικαίωμα κυριότητας, καθώς επίσης και ότι το κτητορικό δικαίωμα το οποίο είχε του έχει αφαιρεθεί δυνάμει του υπ' αριθμ. πρωτ. 899/2007 εγγράφου του μακαριστού Μητροπολίτη Νικοπόλεως και Ιθάκης Νικηφόρου. Τα δικαστικά

έξοδα των διαδικών της αγωγής και της κυρίας παρεμβάσεως πρέπει να συμψηφισθούν στο σύνολό τους, επειδή η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε ήταν ιδιαίτερος δυσχερής (άρθρο 179 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΖΕΙ αντιβολία των διαδικών την αγωγή και την πρόσθετη παρέμβαση.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την πρόσθετη παρέμβαση και ό,τι στο σκεπτικό κρίθηκε απορριπτέο.

ΛΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ο εναγόμενος δεν έχει εμπράγματο δικαίωμα κυριότητας επί του Ιερού Ναού Αγίου Σπυρίδωνα Λευκάδας που βρίσκεται στην πόλη της Λευκάδας και στην κεντρική πλατεία αυτής.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ο εναγόμενος δεν έχει κτητορικό δικαίωμα επί του στην ανωτέρω διάταξη αναφερόμενου ναού.

ΣΥΜΨΗΦΙΖΕΙ στο σύνολό της τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδικών της αγωγής και της κυρίας παρεμβάσεως.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στη Λευκάδα στις 16 Μαρτίου 2012, δημοσιεύθηκε δε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στις 14 Απριλίου 2012, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου αυτού, χωρίς την παρουσία των διαδικών και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

